

Ontmoet de Schelde

September 2014

Zag je jong volk grasduinen in de polder? Dan was je getuige van de FloodCom geocache (een schattenjacht met gps): het sluitstuk van een educatief parcours dat basisscholen De Kreek en De Droomwolk uit Kieldrecht vorig schooljaar aanvatten en met dit event de apotheose bereikten.

Dorien Verstraete, projectingenieur bij Waterwegen en Zeekanaal NV: "Door de kinderen kennis te laten maken met de pracht en kracht van het water en de natuur in hun achtertuin, ontdekken ze de toekomst van hun leefomgeving. Met het Hedwige-Prosperproject bouwen we mee aan een veilig, natuurlijk, economisch en recreatievriendelijk Scheldegebied. Dat willen we de kinderen graag laten ontdekken.

Voor het educatief pakket werkten we een jaar lang samen met plaatselijke scholen. Dankzij de opmerkingen en input van deze geëngageerde leerkrachten ontstond een lessenspakket voor het 5e en 6e leerjaar. Zo kunnen ook andere scholen straks komen meegenieten van een educatieve uitstap."

Het Europese FloodCom project bracht 5 partners uit 4 verschillende landen samen om de innovatieve overstromingsmaatregelen uit te denken. Nieuwsgierig naar de eindconclusies?

De FloodCom eindconferentie vond plaats op 24 september in Antwerpen. Alle informatie vind je op de website:

www.floodcom.eu/conference

Grenspark Hedwige-Prosperpolder in de maak

In het rijksinpassingsplan voor de Hedwigepolder is het mooi verwoord: "Ten behoeve van zowel natuur en recreatie wordt nagedacht over de ontwikkeling van een samenhangend, grensoverschrijdend grenspark." En ook in het programma van de Linieraad, een samenwerkingsverband van Vlaamse en Nederlandse gemeenten en de provincies Oost-Vlaanderen en Zeeland, is het realiseren van een grenspark opgenomen. Maar wat is een grenspark precies?

Eigenlijk is daar nog geen goed antwoord op te geven. Bij het maken van de plannen voor de Hedwigepolder en Prosperpolder realiseerde men zich dat daarmee een uniek groot en aaneengesloten gebied met getijdennatuur zou ontstaan (met verschillende ontwikkelingsstadia).

Aan Nederlandse zijde is er al het eeuwenoude Verdrongen Land van Saefthinghe, het grootste brakwaterschor van Europa. En aan Vlaamse zijde is er niet alleen de Prosperpolder maar ook de Doelpolder waar (gecontroleerd) getijdennatuur komt, het Schor Ouden Doel en het Paardenschor. Dat vraagt natuurlijk om een afgestemd beleid en beheer. Niet voor niets is de Hedwige-Prosperpolder ooit als één grensoverschrijdend project voorzien.

Behalve het realiseren van waardevolle natuur, is het ook steeds de gedachte geweest dat je deze natuur moet beleven. Er moet sprake kunnen zijn van recreatief medegebruik. Het gebied moet toegankelijk zijn om ervan te genieten. Dat past in de traditie waarbij je aan de

natuur kan aflezen hoe het estuarium is ontwikkeld en hoe je er gebruik van maakt. De stroom bezoekers aan het Verdrongen Land van Saefthinghe geeft aan dat daar veel belangstelling voor is. Dat vraagt om een gezamenlijke aanpak.

Om die gezamenlijke aanpak tot uitdrukking te brengen, is het idee van een grenspark ontstaan naar analogie van bijvoorbeeld het Vlaams-Nederlandse grenspark De Kalmthoutse heide of het grenspark Maas-Swalm-Nette langs de Duits-Nederlandse grens. Maar hoe zo'n grenspark er dan precies uit ziet, wordt de komende jaren verder verkend.

Er zijn verschillende varianten denkbaar. Je zou kunnen denken aan een samenwerking van enkele beheerders waarbij het natuurbeheer centraal staat. Of aan een aparte organisatie, die vooral inhoud geeft aan promotie, natuurbeleving, medegebruik of misschien zelfs sponsoring samen met de natuurbeheerders.

Misschien volstaat een platform waar verschillende partijen elkaar treffen en afspraken maken met behoud van eigen taken en verantwoordelijkheden. Wat precies bij de Hedwige-Prosperpolder past, wordt de komende jaren uitgezocht. De eerste verkennende gesprekken daarover tussen natuurbeheerders en overheden zijn gestart. Deze partijen zijn enthousiast en ze betrekken de komende jaren zeker ook de bewoners en ondernemers in de streek hierbij. Maar het heeft nog wel even de tijd. Eerst moet het Hedwige-Prosperproject gerealiseerd zijn. Maar als dat zover is, moet het grenspark er klaar voor zijn.

Uitspraak Hedwigepolder in november

Op 28 augustus verschenen voor de Raad van State de advocaten van de partijen inzake de Hedwigepolder. Urenlang is door de Raad van State vragen gesteld, tot op detailniveau.

Omdat tegen het rijksinpassingsplan en de bijbehorende uitvoeringsbesluiten voor de Hedwigepolder 8 beroepen waren ingediend, heeft de Raad van State de Stichting Adviesring Bestuursrechtspraak ingeschakeld om vooronderzoek te doen.

Eén van de beroepen is niet ontvankelijk verklaard.

De Raad van State neemt uiterlijk 12 november een besluit. Dan is duidelijk of de plannen door kunnen gaan.

De beslissing van de Raad van State zal online terug te vinden zijn via www.raadvanstate.nl/uitspraken

Natuurinrichting Prosperpolder Zuid

Vlak naast het Hedwige-Prosperproject groeit straks een plassengebied van 170 hectare: Prosperpolder Zuid. Eind juli diende het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen de bouwaanvraag in voor de werken aan Prosperpolder Zuid. Het openbaar onderzoek hierover loopt van 3 september tot en met 2 oktober 2014. Je vindt de projectnieuwsbrief op www.mow.vlaanderen.be en in de infokeet.

Waar staan we nu?

Alle inspanningen zijn voorlopig gericht op minnelijke grondverwerving. Dat wil zeggen dat de Provincie Zeeland, op basis van vrijwilligheid, in overleg met grondeigenaren, grond aankoopt. Daarbij probeert de Provincie zoveel mogelijk maatwerk te leveren. Bijvoorbeeld door het aanbieden van vervangende grond aan de pachters. Voor de Provincie heeft de overeenstemming met de pachters hoge prioriteit. Inmiddels is met 19 % van de pachters afspraken gemaakt en is de Provincie met 48 % van hen in een vergevorderd stadium.

Afspraken

Met de niet-agrarische eigenaren zijn ook afspraken gemaakt of bevinden ze zich in een vergevorderd stadium.

Met Delta, RVOB (in dit geval het Rijksvastgoedbedrijf) en Het Zeeuwse Landschap gaat het om afspraken over het verkrijgen van rechten en in het bijzonder, bezit. Met het Waterschap is een procesafpraak gemaakt over verkrijging van eigendom in een later stadium. Zij zijn immers verantwoordelijk voor de veiligheid van het gebied en zij nemen straks de verantwoordelijkheid voor de nieuwe dijken over. Tot die tijd vallen de gronden onder de onteigening en pachtontbinding.

Taken

In het Verdrag tussen Nederland en Vlaanderen over de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 is aangegeven dat Vlaanderen het grensoverschrijdende project Hedwige-

Prosperpolder realiseert. De Provincie Zeeland begeleidt de uitvoering vanuit Nederland en coördineert de contacten tussen Vlaanderen en alle betrokken Nederlandse partijen.

De twee projecten, Hedwige en Prosper, zijn nauw met elkaar verweven en een goede afstemming is cruciaal. Het is straks immers één gebied.

Evides

Het Nederlandse waterbedrijf Evides is op dit moment bezig met de vervanging van de asbest-cementleidingen in de leidingendam door stalen leidingen. Als alles volgens planning verloopt, zijn de werkzaamheden tegen 2015 afgerond.

Lepelaar

GOSA voor een groene dijk

Contact

Meer informatie over het Hedwige-Prosperproject vind je op www.sigmaplan.be

Met vragen kan je terecht bij:

Dorien Verstraete, projectingenieur
Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z)
tel. 0032 (0)3 224 93 68
dorien.verstraete@wenz.be

Laurent Vanden Abeele, projectleider
Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)
tel. 0032 (0)9 276 20 42
laurent.vandenabeele@lne.vlaanderen.be

Richard Rozemeijer, projectleider
Provincie Zeeland
tel. 0031 (0) 652 401 409
R.J.Rozemeijer@dlg.nl

De infokeet
(open tijdens de kantooruren):
Zoetenberm 6A, 9130 Doel
tel. 0032 (0)3 575 91 73
info@hedwigeprosper.be
<http://www.hedwigeprosper.be/route>

Colofon

Verantwoordelijke uitgever:

Waterwegen en Zeekanaal NV,
Afdeling Zeeschelde,
ir. Wim Dauwe,
Lange Kievitstraat 111-113 bus 44,
2018 Antwerpen

Redactie & foto's:

Martins Nature, Provincie Zeeland,
Agentschap voor Natuur en Bos,
Waterwegen en Zeekanaal NV, Shutterstock,
JusBox

www.sigmaplan.be

www.zeeland.nl/natuurpakket

Begin juni startten de werken om de nieuwe waterkerende dijk met gevezelde open steenasfalt of GOSA te bekleden. De noordelijk georiënteerde taluds krijgen een nieuw jasje uit deze materie aangemeten, alleen voor de oostelijk georiënteerde taluds wordt uitsluitend klei gebruikt.

GOSA is uiteraard geen gewoon asfalt, maar een speciale materie bestaande uit een steenslag-mastiekmengsel dat grote erosiebestendige eigenschappen heeft. Ideaal dus om in te zetten bij het Hedwige-Prosperproject.

Een bijkomend voordeel is dat dit materiaal perfect bedekt kan worden

met teelaarde. De open structuur laat graswortels toe om zich stevig te hechten in de ondergrond.

Dit geeft op termijn een mooie groene dijk, die perfect opgaat in de natuurlijke omgeving van het project. Bovendien zorgt het gras voor extra versteviging van het dijklichaam.

De aanleg van GOSA is volop aan de gang. Het afwerken en inzaaien van de dijk staat ingepland voor het voorjaar van 2015.

Meer informatie volgt binnenkort.

